

Klagovisorna

Inledning

Klagovisorna består av fem poem och är en bok som tillskrivs profeten Jeremia, som också kallas för den gråtande profeten. Boken skrevs strax efter det första templet förstörelse 586 f.Kr. och sätter ord på den djupa sorg som denna fruktansvärda katastrof förorsakade det judiska folket. Men boken undervisar oss också om Guds nåd, barmhärtighet och stora kärlek till oss. I Klagovisorna beskrivs en kollektiv sorg, men det blir också till en individuell sorg när personliga planer och drömmar slås omkull.

På hebreiska heter Klagovisorna "Eicha" som ungefär betyder "ack". Både kapitel 1, 2 och 4 inleds med detta ord och den titeln är en träffande beskrivning. Klagan är lidandets språk. Att klaga är inte att gnata eller gnälla. Det handlar inte heller om att i största allmänhet beklaga sig över något eller någon. Klagan har alltså ingenting med knot att göra. Klagan sker utifrån sorg. Den ger uttryck för inre smärta. Klagan sätter ord på våra känslor som frustration, ilska, själslig smärta och fruktan. Klagan är en förtvivlan som många gånger saknar relevanta ord men som ändå måste få komma ut. Våra mest basala känslöbehov av smärta och lidande tar sig uttryck i gråt och klagan. Tårar omnämns i Klagovisorna åtskilliga gånger, se Klag 1:2, 16; 2:11, 18; 3:48, 49, 51. Att gråta är för själen

vad en dusch är för kroppen. Tårar förlöser sorgen, bördan och ångesten. Sorg och smärta är något som måste få finnas och bearbetas när vi drabbas av olycka och död. Det är här klagan tillsammans med gråt har sin plats som en del i processen att ta sig igenom och bearbeta sorgen och den själsliga smärtan.

Även om det skiljer tusentals år mellan oss och tiden då Klagovisorna skrevs, är sorgen den samma och den är universell – sorgen är gemensam och tidlös. De första fyra kapitlen i Klagovisorna följer ett alfabetiskt mönster. Det visar att det finns någon form av struktur i sorgen, även om känslorna och texten spretar åt många olika håll, finns det en ordning och sorgen har olika faser. Det är intressant att när man inom psykologin på 1900-talet började formulera modeller över sorgens olika faser, kom man fram till något som funnits i Bibeln hela tiden!

Det finns olika modeller och teorier och alla människor reagerar olika, men det går ändå att se vissa mönster. I kapitel 1 finns chockfasen då de svåra känslorna uttrycks på olika sätt, ofta med förnekelse. I kapitel 2 finns reaktionsfasen då man tar in mer och mer av vad som har hänt. Här är inte ovanligt med ilska. I kapitel 3 och 4 bearbetas sorgen. Här används ibland ord som att köpslå men även depression. Kapitel 3 har intressant nog 66 verser, istället för 22 som i övriga kapitel – bearbetning tar tid, men här finns också bokens höjdpunkt som ger hopp, se

Klag 3:22-27. Nyorienteringsfasen finns i kapitel 5 då man accepterar det som skett och börjar gå vidare. Detta kapitel är inte bundet av det alfabetiska mönstret utan texten blir prosa. Ett nytt kapitel kan skrivas. Såren är läkta, men ärren finns kvar och vittnar om det som hänt.

En del menar att Klagovisorna är en svårtillgänglig bok men om man vågar ta sig an den så kan den vara till stor hjälp när man själv drabbas av sorg och djup smärta. Bland judarna läser man klagovisorna varje år den 9 Av som infaller i juli/augusti i vår kalender. Det är det datum då både det första och andra templet förstördes. Just denna dag har många andra olyckor också drabbat det judiska folket genom historien. För judarna är detta en fastedag då man sörjer dessa katastrofer. Denna dag ber man också om att templet ska byggas upp på nytt.

Struktur:

Boken är skriven som fyra alfabetiska sånger, kapitel 1-4, och en avslutande bön, kapitel 5. De första fyra kapitlen i Klagovisorna har ett alfabetiskt mönster. I en sådan s.k. akrostisk stil utgår en eller flera rader från de tjugotvå hebreiska konsonanterna i ordningsföljd. Liknande akrostiska mönster finns även i Psaltaren, se Ps 9-10; 25; 34; 37; 111; 112; 119; 145 liksom Ords 31:10-31. De hebreiska bokstäverna är mer än bara bokstäver, de är symboler och har också ett talvärde. Ofta förstärker symbolen versen och gör betydelsen tydligare. Eftersom temat på versen ofta följer bokstavens symbol förklarar

det varför ämnet ibland skiftar tvärt. Svenska Kärnbibeln tar med symbolen och beskriver inom hakklammer vad den symboliserar. Det ord, eller de ord, som börjar med den aktuella bokstaven skrivs också i fetstil för att indikera att det är ett extra viktigt ord just i den versen.

Det finns även ett kiastiskt mönster där kapitel 3 står centralt. Det är tre gånger så långt och står ut som det centrala kapitlet. I första och sista kapitlet återfinns Ain och Pe i den ordningen (Klag 1:16-17; 5:18), medan i kapitel 2, 3 och 4 är ordningen omvänd (Klag 2:16-17; 3:46-51; 4:16-17). Även i subjektet finns ett kiastiskt mönster där de två första kapitlen har perspektivet Jerusalem (hon sitter ensam, se Klag 1:1). Kapitel 3 är maskulin (jag är mannen, se Klag 3:1) och de två sista är kollektiv (vi/oss).

Skriven: Strax efter 586 f.Kr.

Författare: Jeremia

Klagosång 1 – Jerusalem i ruiner

⌘ – Alef

¹ **Ack**(*ve, varför, hur*), hon [*Jerusalem*] sitter ensam (*som en solitär*)

den [*förut så*] folkrika staden.

Hon har blivit som en änka,

hon som var så stor bland nationerna.
Prinsessan bland provinserna

har nu blivit en tvångsarbetare (*slav*).

[Den första hebreiska bokstaven är: א – Alef. Tecknet föreställer en ox. Bokstaven symboliserar styrka, ledaren, den första och det viktigaste. I denna vers är det ordet "ack" som börjar med denna bokstav. Detta förstärker känslan av sorg. Det är sorgen som tar befälet och präglar allt både i denna vers och hela boken. Ordet ställer frågan: Hur kunde detta ske? Ordet inleder ofta klagan och en begravningsång, se 2 Sam 1:19; Jes 14:4, 12.]

ב – Bet

² Hon [Jerusalem, som liknas vid en änka] **gråter** bittert i natten

hennes tårar rinner över kinderna.
Det finns ingen som tröstar henne;

alla hennes älskare [länderna runt omkring som tidigare sett upp till Jerusalem] är borta.

Alla hennes vänner har förrått henne;
de har blivit hennes fiender.

[Den andra hebreiska bokstaven är: ב – Bet. Tecknet avbildar ett hus med bara en dörr. Det symboliserar ett hem och total tillit. Ordet för "gråter" börjar med denna bokstav och ger bilden av ett sorgehus där man sitter "shiva" vilket betyder att man sitter på golvet och sörjer utan att låta sig tröstas.]

Shiva betyder sju på hebreiska. Den familj som har sorg stannar hemma under en veckas tid efter begravningen, som skett samma dag som dödsfallet. Familjen sitter på låga stolar i hemmet för att på ett yttre sätt visa sina inre känslor av sorg. Uttrycket att "känna sig låg"

får ett konkret fysiskt uttryck. Under denna vecka besöker vänner och bekanta familjen och man har ofta med sig mat. Besökaren sätter sig i stillhet intill den sörjande och säger ingenting innan den som är i sorg är redo att prata. Den bibliska bakgrunden till denna sed finns i Job 2:12-13 där Jobs vänner satt tysta en vecka tills Job inledde samtalet, se Job 3:1.]

ג – Gimel

³ Juda [folket i Judéen] har förts bort i **exil**[till Babylon]

under stort lidande och trældom.

[2 Kung 25:8-21; 2 Krön 36:17-21; Jer 39:1-10; 51:12-30]

Hon vistas i andra länder,

hon finner ingen viloplats.

Alla hennes förföljare har hunnit upp henne

mitt i hennes ångest (trångmål).

[Den tredje hebreiska bokstaven är: ג – Gimel. Tecknet avbildar en kamel. Ofta symboliserar den uthållighet; en kamel går genom öknen i hetta och kyla, oavsett omständigheter håller den huvudet högt och går framåt. Det första ordet i hebreiskan är "exil" som på ett sätt kan symboliseras av kamelen eftersom den vandrar långa sträckor till avlägsna länder med köpmännens karavaner. För att överleva sorgen och ta sig igenom behöver man dessutom den uthållighet som kamelen också symboliserar eftersom det alltid tar tid, ofta minst ett år, att ta sig igenom denna process.]

ד – Dalet

4 **Vägarna** till Sion [*tempelberget i Jerusalem*]
sörjer

för att ingen kommer till högtiderna.

[De tre vallfartshögtiderna då alla som kan, uppmanas att komma till Jerusalem, se 3 Mos 23.]

Alla hennes portar är öde,

hennes präster stönar,

hennes jungfrur sörjer

och själv är hon full av bitterhet.

[Den fjärde hebreiska bokstaven är: ד – Dalet. Tecknet avbildar en öppen dörr sedd ovanifrån. Bokstaven representerar att kunna fatta beslut och välja rätt väg. Ordet ”vägarna” börjar med denna bokstav och förstärker hur viktigt det är att fråga Gud efter hans vägar när vi står i vägval. I den totala sorgen går det inte att söka Gud på det sättet och därför beskrivs istället med emfas hur öde vägarna nu har blivit. Vägarna deltar i sorgen. Sorgen, särskilt chockfasen, gör oss oförmögna att ta ställning och göra några val. Då är det bättre att inte gå någonstans utan stanna till dess sorgen har gått över och man har återfått sin vanliga sinneskapacitet.]

ה – He

5 **Hennes** motståndare har blivit huvud (*den som leder*)

hennes fiender känner sig trygga (*bokstavligt ”har det enkelt eller lätt”*).

För Herren (*Jahve*) har låtit

alla hennes överträdelser drabba henne [*Jerusalem*],

hennes unga barn (*dibarn*) har gått i fångenskap framför motståndaren.

[Den femte hebreiska bokstaven är: ה – He. Tecknet avbildar ett fönster. Det symboliserar att se och att ha perspektiv. I denna vers är det ordet ”hennes” som börjar med denna bokstav, detta belyser att hon inte längre kan se Gud som ger vårt liv rätt perspektiv utan istället ser hon bara allt som ger sorg och därmed förstärks sorgen ytterligare. I sorg, och särskilt i början, får man ett tunnelseende och saknar förmåga att uppfatta något av omgivningen. Man har bara ett enda, den tunga sorgen, för ögonen.]

ו – Vav

6 Och borta från(*har lämnat*) dottern Sion
[tempelberget i Jerusalem]

är all hennes prakt.

Hennes prinsar (*furstar*) har blivit som ensamma hjorthannar

som inte finner något bete.

Utan styrka

har de flytt framför sina förföljare.

[Den sjätte hebreiska bokstaven är: ו – Vav. Tecknet avbildar en tältpinne, en krok eller hängare. Rent praktiskt var det tältpinnen som höll tältduken uppe. Den binder ihop olika saker. På samma sätt används bokstaven i grammatiken för att binda ihop ord till meningar. I denna vers är det ordet ”och borta från” som börjar med denna bokstav. Det förstärker att sammanhållningen har upphört.]

י – Zajin

7 Jerusalem **kommer ihåg**

i dessa dagar av lidande (*nöd*) och hemlöshet
alla sina skatter
från forna dagar.

När hennes invånare föll i fiendens hand
var ingen där för att hjälpa henne.

Hennes fiender såg hennes nakenhet
och gjorde narr av hennes ödeläggelse.

[Den sjunde hebreiska bokstaven är: י – Zajin. Tecknet avbildar ett svärd. Bokstaven symboliserar rörelse och iver. Bokstaven används i ordet "kommer ihåg" och förstärker minnet av Jerusalems glansdagar och fördjupar därmed även sorgen över det som gått förlorat. Sorgen känns som att få ett svärd i hjärtat.

Här används ordet "kedem" för att beskriva forna dagar. Ordet betyder egentligen öster. Detta väderstreck har mycket i sig och handlar bland annat om att samtidigt se både bakåt och framåt och göra bokslut med det som varit och samtidigt se och stadfästa visionerna för sin framtid. I denna fas av sorgprocessen orkar man bara att minnas och sörja och även det finns i uttrycket "kedem".]

ח – Chet

8 Jerusalem **har syndat** svårt [*ordagrant "syndat en synd"; begått upprepade överträdelser, syndat mer och mer*],

därför har hon blivit som en rituellt oren.
Alla som tidigare höll henne i ära,

föraktar henne nu när de ser hennes nakenhet.
 Själv suckar hon (*stönar av sorg och smärta*)
 och vänder sig bort.

[Den åttonde hebreiska bokstaven är: ן – Chet. Tecknet avbildar ett staket. Bokstaven symboliserar något som binder samman och inhägnar, rent fysiskt som ett staket eller en mur, eller socialt som vänskap och kärlek. Denna vers inleds i hebreiskan av det hebreiska ordet "chata" som upprepas två gånger, först som substantiv och sedan som verb. Ordagrant står det "synd syndar" vilket översätts med "överträdelser är smärtsamma" Upprepningen är hebreiskans sätt att förstärka ett uttryck med emfas. Här görs det tydligt hur avgrundsdjupa dessa överträdelser och synder är. Det förstärker lidandet i sorgen. Att hon vänder sig bort blir som en markering av en gräns där murar och staket saknas.]

ח – Tet

⁹ Hennes **rituella orenhet** fanns i hennes kläder [3 Mos 15:19-30],

hon reflekterade inte över sin framtid.
 Hennes fall är uppseendeväckande (*stort, oväntat*),

ingen tröstar henne.

Se, Herre (*Jahve*) till mitt lidande,
 för fienden har gjort sig stor.

[Den nionde hebreiska bokstaven är: ח – Tet. Tecknet avbildar ett huvud och en svans och föreställer antingen en orm i en korg, eller en människa som har böjt sig i ödmjukhet.]

Paradoxalt nog kan bokstaven symbolisera både ont och gott, antingen rebelliskhet eller godhet. I den här versen börjar ordet "rituell orenhet" med denna bokstav, och förstärker här att rebelliskheten, det som inte behagar Gud, har fått infiltrera ohämmat.]

י – Jod

¹⁰ Motståndaren har sträckt ut **sin hand** över alla hennes skatter:
Hon har sett främlingar [*från andra nationer*] komma in i helgedomen [*templet, se Ps 74:4-8*], om vilka du har befallt att de inte får träda in i församlingen.

[Den tionde och minsta hebreiska bokstaven är: י – Jod. Tecknet avbildar en arm eller en sluten hand. Eftersom denna bokstav är en punkt så är det början på alla andra bokstäver, och beskriver ofta skapelsen. Handen symboliserar styrka och kraft. I denna vers börjar ordet "sin hand" med denna bokstav och poängterar styrkan hos motståndaren.

Alla som inte är judar måste stanna på hedningarnas förgård och får inte gå hela vägen längst in i templet, se Apg 21:29.]

כ – Kaf

¹¹ **Alla** hennes invånare suckar, de letar efter bröd.
De har gett alla sina dyrbarheter i utbyte för att få mat för att kunna vederkvicka sina själar (*rädda sina liv, överleva*).

[Jerusalem säger:] Se, Herre (Jahve), betrakta (förstå) ...

[Hebreiska språket indikerar en dramatisk paus här.]

... hur föraktad jag har blivit!

[Den elfte hebreiska bokstaven är: כ – Kaf. Tecknet avbildar en utsträckt hand. Den kan både symbolisera givmildhet, genom att sträcka ut handen för att välsigna, men också för att ta emot. I denna vers börjar ordet ”alla” med denna bokstav och förstärker hur fullständig hungersnöden är, liksom känslan av förkastelse.]

ל – Lamed

12 Låt det inte drabba er, alla ni som passerar längs vägen.

Kom se er omkring, se på mig!

Finns det någon smärta som kan jämföras med min smärta,

det som har gjorts mot mig?

Herren (Jahve) har straffat (tillfogat) mig,

på den dag då hans vrede brann (mot mig).

[Den tolfte hebreiska bokstaven är: ל – Lamed. Tecknet avbildar en oxpiska och symboliserar ofta undervisning. Den är storleksmässigt den längsta bokstaven i det hebreiska alfabetet. Det gör att den står ut i en text och är väl synlig eftersom det är den enda bokstaven som är så hög så den sticker upp ovanför den tänkta topplinjen längs överkanten på bokstäverna. I denna vers börjar orden ”låt det inte” med denna bokstav och

förstärker att de som går förbi och ser ska låta sig varnas, undervisas, så att de inte gör samma misstag som judarna har gjort.]

מ – Mem

13 **Från höjden** sände han eld

in i mina ben *[stadens innersta]* och den övervann dem. *[Jerusalem sattes i brand.]*

Han har lagt ut ett nät för mina fötter

och han har knuffat tillbaka mig. *[Ingen kunde fly.]*

Han har ödelagt mig,

hela dagen har han gjort mig sjuk. *[Det var sjukdom och nöd.]*

[Skräcken av belägringen beskrivs med tre bilder: eld, nät och sjukdom.]

[Den trettonde hebreiska bokstaven är: מ – Mem. Tecknet avbildar vatten och står för vatten, folk, nationer och språk. I denna vers börjar orden "från höjden" på denna bokstav. Det förstärker att det är Herren som anklagas för allt som drabbat Jerusalems invånare. Vilket är en normal första reaktion när man drabbas av något obehagligt som egentligen beror på och är konsekvenserna av ens egna val och handlingar. I chockfasen skyller man nästan alltid ifrån sig om man alls orkar reagera.]

נ – Nun

14 Mina missgärningar är **sammanbundna som i ett ok,**

sammanvävda av hans hand

har de lagts på min nacke [*som ett ok, format i ett stycke runt nacken, för att ligga på båda axlarna*];
 han har fått min styrka att sina.
 Herren (*Adonai*) har gett mig i deras hand,
 mot vilka jag inte har något att sätta emot (*inte kan försvara mig*).

[Den fjortonde hebreiska bokstaven är: נ – Nun. Tecknet avbildar en fisk och betyder arvtagare och avkomma. Orden "sammanbundna som i ett ok" börjar på den bokstaven. Det förstärker att konsekvenserna av missgärningarna finns kvar som en börda, de blir som ett arv till dess att man gör upp med dem.]

ד – Samek

¹⁵ Herren (*Adonai*) **har förskjutit**
 alla mäktiga män i min mitt,
 han har kallat samman en folksamling mot mig,
 för att omintetgöra mina unga män.
 Herren (*Adonai*) har trampat jungfrurna,
 Juda döttrar som i en vinpress. [*Jes 63:1-6*]

[Den femtonde hebreiska bokstaven är: ד – Samek. Tecknet avbildar en pelare och symboliserar stöd, support, stabilitet. I den här versen är det ordet "har förskjutit" som börjar med denna bokstav, och det förstärker att Gud inte längre vill se deras högmod eftersom de har använt sin mäktighet till att begå synd och överträdelser. Gud är inte längre deras stödjepelare.]

י – Ajin

¹⁶ **Över allt detta** gråter jag.

Mina ögon, mina ögon svämmar över av vatten
eftersom tröstarna är långt borta från mig,
även den som skulle vederkvicka min själ.
Mina söner (*barn*) är övergivna
eftersom fienden har segrat.

[Den sextonde hebreiska bokstaven är: ם – Ajin. Tecknet avbildar ett öga eller en vattenkälla. Den symboliserar ofta profetisk klarsyn och uppenbarelse. Här är det ordet "Över allt detta" som börjar med denna bokstav först i meningen men även ordet för "öga" som sedan upprepas två gånger har samma första bokstav. Eftersom bokstaven dessutom symboliserar en vattenkälla och ögonens tårar beskrivs som en outsinlig källa som svämmar över, finns det en mycket tydlig koppling mellan bokstaven ajin och innehållet i denna vers. Tårar är sorgprocessens tecken.]

ם – Pe

¹⁷ Sion [*tempelberget i Jerusalem*]**breder ut** sina händer (*i en gest av uppgivenhet*)
där finns ingen som tröstar henne.
Herren (*Jahve*) har befallt angående Jakob
att de runt omkring honom ska bli hans fiender.
Jerusalem är som en oren [*Klag 1:8-9*]
ibland dem.

[Den sjuttonde hebreiska bokstaven är: פ – Pe. Tecknet avbildar en öppen mun med en tunga i. Symboliserar ofta tal och relationer. Här är det ordet "breder ut" som börjar med denna bokstav,

och förstärker uppgivenheten. Det blir som en extra suck.]

צ – Tsade

¹⁸ Herren är **rättfärdig**,

men jag har gjort uppror mot hans ord.
Hör, jag ber er (*jag vädjar, lyssna på mig*), alla ni folk,

och att se min smärta.
Mina jungfrur och mina unga män
har gått i fångenskap.

[Den artonde hebreiska bokstaven är: צ – Tsade. Tecknet avbildar en fiskkrok och symboliserar ofta rättfärdighet. Ordet "rättfärdig" börjar med denna bokstav. Här ser vi för första gången hur chockfasen övergår i reaktionsfasen när insikten kommer om att det faktiskt är vi som gjort fel. Det som drabbat oss skylls inte längre på någon annan, se vers 13, utan förklaras med att vi varit olydiga mot Guds krav på rättfärdighet.]

ק – Qof

¹⁹ **Jag ropade efter** mina älskare [*Klag 1:2*]

men de förrådde mig.
Mina präster och mina äldste
förgicks i staden
när de sökte efter mat
för att överleva (*vederkvicka sina själar*).

[Den nittonde hebreiska bokstaven är: ק – Qof. Tecknet avbildar ett nålsöga eller baksidan på ett huvud. Det symboliserar ofta att stå bakom

någon. I den här versen är det ordet "jag ropade efter" som börjar på den bokstaven.]

𐤒 – Resh

20 Se, Herre (*Jahve*), för jag är i ångest,
mitt inre står i brand.
Mitt hjärta vänder sig inom mig
för jag har gjort oförlåtligt uppror mot dig.
Ute [*på gatan*] härjar svärdet,
i huset (*hemma*) är det som döden.
*[Det spelar ingen roll om jag är ute eller inne,
döden finns överallt.]*

[Den tjugonde hebreiska bokstaven är: 𐤒 – Resh. Tecknet avbildar framsidan av ett huvud och symboliserar att se. Ordet "se" börjar med denna bokstav och förstärker vädjan till Gud att se den svåra situationen. Nu har ångesten kommit som en känslomässig reaktion på insikten om det enorma misstag vi gjort. Ordet för uppror "mara" upprepas två gånger efter varandra och översätts "oförlåtligt uppror". Upprepandet är hebreiskans sätt att förstärka och påpeka att här är det mer än bara ett enkelt uppror.]

𐤔 – Shin

21 De[*mina fiender*]**har hört** min jämmer och suckan,
det finns ingen som tröstar mig.
Alla mina fiender har hört om min plåga
och gläder sig, för du har gjort det.
Må du låta den dagen komma som du har förkunnat,

då de [*mina fiender*] ska bli som jag [*drabbas av motsvarande vrededom*].

[Den tjugoförsta hebreiska bokstaven är: ם – Shin. Tecknet avbildar en tand, och symboliserar ofta att krossa och att förgöra något. I denna vers är det ordet ”De har hört” som börjar med denna bokstav. Det förstärker både den egna plågan och önskan om att samma straff ska drabba fienden.]

ן – Tav

²² Låt all deras ondska **komma** inför ditt ansikte och gör mot dem som du har gjort mot oss för alla våra överträdelser. Mina suckar är många och mitt hjärta är svagt.

[Den tjuogoandra hebreiska bokstaven är: ן – Tav. Tecknet föreställer en punkt, en signatur eller ett kors. Som den sista bokstaven är detta en signatur och symboliserar ofta det som avslutar och fulländar. Ordet ”komma” börjar med denna bokstav, och inleder nästa fas i sorgprocessen där hämndbegäret brukar finnas med en stund. Det fina här är att redan från början inser man att hämnden är Herrens, eftersom man riktar begäran till Gud om att deras ondska ska komma inför hans ansikte.]

2

Klagosång 2 – Guds vrede

א – Alef

¹ **Ack**[*samma ord som i Klag 1:1*], Herren (Jahve) har i sin vrede
 övertäckt dottern Sion [*tempelberget i Jerusalem*] med ett moln.
 Han har kastat ner Israels härlighet
 från himlen till jorden;
 han glömde bort sin fotpall [*templet eller arken, se Ps 99:5; 132:7*]
 på dagen för hans vrede.

[Den första hebreiska bokstaven är: א – Alef. Tecknet föreställer en ox. Bokstaven symboliserar styrka, ledaren, den första och det viktigaste. I denna vers är det ordet "ack" som börjar med denna bokstav. Detta förstärker känslan av sorg. Det är sorgen som tar befälet och präglar allt både i denna vers och hela boken.]

ב – Bet

² Herren (Adonai)**slukade** skoningslöst
 alla invånare i Jakob.
 I sin vrede har han slagit ned
 alla starka fästen i dottern Juda;
 han har brutit ned (*slog*) dem till grunden
 och förödmjukade kungariket och dess ledare.

[Den andra hebreiska bokstaven är: ב – Bet. Tecknet avbildar ett hus med bara en dörr. Det symboliserar ett hem och total tillit. Ordet för "slukade" börjar med denna bokstav. Här förstärker det hur alla hus och hem, både templet och andra byggnader, har blivit till ruiner.]

ג – Gimel

³ I brinnande vrede har han **huggit av** alla Israels horn [*horn symboliserar makt*]. Han har dragit tillbaka sin högra arm mitt framför fienden. [*Gud beskyddar inte längre från fienden.*] Han har låtit det brinna i Jakob som en flammande eld som äter upp och förtär allt omkring sig.

[Den tredje hebreiska bokstaven är: ג – Gimel. Tecknet avbildar en kamel. Ofta symboliserar den uthållighet; en kamel går genom öknen i hetta och kyla, oavsett omständigheter håller den huvudet högt och går framåt. Det första ordet i hebreiskan är "huggit av".]

ד – Dalet

⁴ Han har **spänt sin båge** som en fiende, där han står med sin högra hand som en åklagare och har dödat allt som var skönt för ögat (*vackert att se på*).

I dottern Sions [*Jerusalems*] tält [*invånare*] har han utgjutit sin vrede som eld.

[Den fjärde hebreiska bokstaven är: ד – Dalet. Tecknet avbildar en öppen dörr sedd ovanifrån. Bokstaven representerar att kunna fatta beslut och välja rätt väg. Ordet "spänt sin båge" börjar med denna bokstav.]

ה – He

⁵ Herren (*Adonai*) **har blivit** som en fiende;

han har uppslukat Israel.
 Han har slukat alla hennes palats,
 han har förstört alla hennes starka fästen
 och han har mångfaldigat sorgen
 och klagandet bland Juda döttrar.

[Den femte hebreiska bokstaven är: ה – He. Tecknet avbildar ett fönster. Det symboliserar att se och att ha perspektiv. I denna vers är det orden "har blivit" som börjar med denna bokstav, detta belyser att man inte längre kan se Gud som ger vårt liv rätt perspektiv. Istället ser man bara allt som ger sorg. Nu är till och med Gud en fiende och därmed förstärks sorgen ytterligare.]

ו – Vav

⁶ Han **skövlade** sin sukka [ordagrant "lövhdydda", sitt tabernakel, en omskrivning för templet] som en trädgård;

han fördärvade sin mötesplats [templet].
 Herren (Jahve) får Sion [tempelberget i Jerusalem] att glömma

sina högtider (avtalade tider) och sabbater,
 och i sin vredes ilska
 förskjuter han kung och präst.

[Den sjätte hebreiska bokstaven är: ו – Vav. Tecknet avbildar en tältpinne, en krok eller hängare. Rent praktiskt var det tältpinnen som höll tältduken uppe. Den binder ihop olika saker. På samma sätt används bokstaven i grammatiken för att binda ihop ord till meningar. I denna vers är det ordet "skövlade" som börjar med denna bokstav. Det blir här motsatsen som betonas då

skövlingen innebär att all sammanhållning har upphört.]

† – Zajin

⁷ Herren (*Adonai*) **har förkastat** sitt altare,
han avskydde sin helgedom.
I fiendens hand har han gett
palatsens murar [*som ska skydda mot intrång*],
de har väsnats i Herrens (*Jahves*) hus
som på en högtidsdag.

[Den sjunde hebreiska bokstaven är: † – Zajin. Tecknet avbildar ett svärd. Bokstaven symboliserar rörelse och iver. Bokstaven används i ordet "har förkastat" och förstärker hur illa detta är i Herrens ögon. Vid de tre stora vallfartshögtiderna samlades stora skaror i Jerusalem och larmet av alla människor under dessa dagar skilde sig markant från alla andra dagar.]

‡ – Chet

⁸ Herren (*Jahve*) **hade beslutat** att fördärva
dottern Sions [*Jerusalems*] murar.
Han har spänt ut mätsnöret,
han har inte hållit tillbaka sin hand från att fördärva.
Han har fått befästningsvallarna och murarna
att jämra sig,
de förtvinar (*försvagas och förmultnar*) tillsammans.

[Den åttonde hebreiska bokstaven är: ‡ – Chet. Tecknet avbildar ett staket. Bokstaven symboliserar något som binder samman och inhägnar,

rent fysiskt som ett staket eller en mur; eller socialt som vänskap och kärlek. I denna vers är det ordet "hade beslutat" som börjar med den bokstaven. Det betonar att det som Herren har satt sig i sinnet slutligen måste ske. Nu är hans långmodighet slut.]

𐤔 – Tet

⁹ Hennes portar **sjunker ner** i marken,
han har fördärvat och brutit sönder hennes galler.
Hennes kung och furstarna är bland hedningarna (*utspridda i andra länder*),
det finns ingen undervisning (*Tora*) längre.
Hennes [*Jerusalems*] profeter får inte längre
några syner från Herren (*Jahve*).

[Den nionde hebreiska bokstaven är: 𐤔 – Tet. Tecknet avbildar ett huvud och en svans och föreställer antingen en orm i en korg, eller en människa som har böjt sig i ödmjukhet. Paradoxalt nog kan bokstaven symbolisera både ont och gott, antingen rebelliskhet eller godhet. I den här versen börjar ordet "sjunker ner" med denna bokstav, och förstärker här hela nederlaget när allt är borta som fanns då Gud själv var hos dem i templet.]

𐤎 – Jod

¹⁰ **De sitter** på marken i tystnad,
de äldsta av Sions döttrar;
de har kastat jord på sina huvuden [*ett av flera uttryck för djup sorg*],

de har klätt sig i säcktyg [*ett annat uttryck för sorg*].

Jerusalems jungfrur

hänger med huvudet mot marken [*ännu ett uttryck för sorg*].

[Den tionde och minsta hebreiska bokstaven är: י – Jod. Tecknet avbildar en arm eller en slutet hand. Eftersom denna bokstav är en punkt så är det början på alla andra bokstäver, och beskriver ofta skapelsen. Handen symboliserar styrka och kraft. I denna vers börjar ordet ”De sitter” med denna bokstav och betonar djupet i sorgen. Hela versen visar oss olika sätt att praktiskt uttrycka sin sorg genom skilda handlingar. Att göra detta, oavsett hur, vilket kan skilja sig mellan olika kulturer, är en väsentlig del av att i reaktionsfasen ta in vad som drabbat mig. Jämför det sorgband som vi bar här i Sverige tidigare, det finns fortfarande men används numera sällan. Handen symboliserar det vi gör, därför hör alla dessa konkreta uttryck för sorg ihop med handen.]

י – Kaf

11 Mina ögon **är fyllda** med tårar,
mitt inre brinner,
min lever rinner ut på marken,
på grund av förstörelsen av dottern mitt folk.
eftersom de unga barnen och dibarnen
tynar bort på stadens torg.

[Den elfte hebreiska bokstaven är: כ – Kaf. Tecknet avbildar en utsträckt hand. Den kan

både symbolisera givmildhet, genom att sträcka ut handen för att välsigna, men också för att ta emot. I denna vers börjar ordet "är fyllda" med denna bokstav och förstärker att det som sker är totalt, sorgen är fullkomlig, det känns inte som att det finns någon ljusglimt i mörkret. Det är en normal känslomässig reaktion i denna fas av sorgearbetet. Handen är uträckt men det enda den fylls med är sorg.]

ל – Lamed

12 De säger **till sina mödrar:**

Var är säden och vinet?

När (*medan*) de försvagas som en skadad soldat
på stadens torg,

när (*medan*) deras liv (*själ*) töms (*rinner*) ut
i deras mödrars famn.

[När barnen dör i sina mödrarnas armar.]

[Den tolfte hebreiska bokstaven är: ל – Lamed. Tecknet avbildar en oxpiska och symboliserar ofta undervisning. I denna vers börjar ordet "till sina mödrar" med denna bokstav och förstärker att moderskapets viktigaste uppgift, att ge barnen mat, inte längre är möjlig att upprätthålla. Det finns förmodligen ingen större smärta för en förälder än att förlora sitt barn.]

מ – Mem

13 **Vad** ska jag ta till vittne (*undervisningsexempel*) för dig?

Vad ska jag likna dig vid, du dotter Jerusalem?

Vad kan jag jämföra dig med så att jag kan trösta dig,

du jungfru, dotter Sion?
För din skada är stor som havet,
vem kan läka dig?

[Den trettonde hebreiska bokstaven är: ך – Mem. Tecknet avbildar vatten och står för vatten, folk, nationer och språk. I denna vers börjar ordet ”Vad” på denna bokstav. Det upprepas flera gånger och förstärker därmed behovet av att få ställa frågor om vad, hur och varför, som är en viktig del i sorgens reaktionsfas.]

ך – *Nun*

¹⁴ **Dina profeter** har sett
falska och värdelösa syner. *[Hes 10:10-12]*
De har inte avslöjat dina synder,
så att du kan upprättas (*föras tillbaka*) från
fångenskapen.
Istället har de profeterat
falska och förföriska budskap.

[Den fjortonde hebreiska bokstaven är: ך – Nun. Tecknet avbildar en fisk och betyder arvtagare och avkomma. Orden ”Dina profeter” börjar på den bokstaven. Det förstärker profetens ansvar för att frambära det Gud vill och inte agera falskt. Det profeterna förmedlar kommer få konsekvenser för efterkommande generationer.]

ד – *Samek*

¹⁵ Alla som går på dina vägar
slår ihop händerna mot dig *[ger sitt bifall till
Jerusalems förödelse, se Hes 25:6].*
De visslar och skakar på sina huvuden

mot dottern Jerusalem.
Är det här den stad om vilken man säger,
att den är skönhetens fulländning, hela jordens fröjd [Ps 48:2]?

[Den femtonde hebreiska bokstaven är: ם – Samek. Tecknet avbildar en pelare och symboliserar stöd, support, stabilitet. I den här versen är det ordet ”slår ihop händerna” som börjar med denna bokstav. Här förstärks istället motsatsen, då denna applåd är till vanära istället för support.]

ם – Pe

¹⁶ *[I kapitel 1 kom bokstaven Ajin före Pe. Här i kapitel 2 och även i 3 och 4 kommer Pe före Ajin. I det avslutande kapitlet motsvarar ordningen den i kapitel 1, se Klag 5:18. Denna alteration förstärker det kiastiska mönstret i Klagovisorna.]*

Alla dina fiender

har öppnat munnen på vid gavel över dig,
de visslar och gnisslar tänder;

de säger: ”Vi har slukat henne,
detta är verkligen den dagen som vi väntat på
(sett fram emot),

vi har funnit och sett den.”

[Den sjuttonde hebreiska bokstaven är: ם – Pe. Tecknet avbildar en öppen mun med en tunga i. Symboliserar ofta tal och relationer. Här är det ordet ”har öppnat munnen på vid gavel”

som börjar med denna bokstav, och förstärker fiendens överlägsenhet.]

𐤅 – Ajin

¹⁷ Herren (*Jahve*) **har gjort** det han planerat;
han har uppfyllt (*utfört*) sitt ord [*5 Mos 28:45-50*]

såsom han befallde i forna dagar (*öster*),

han har omstörtat dig [*Jerusalem*] utan medlidande.

Han har gjort det möjligt för dina fiender att glädjas över dig,

han har upphöjt din fiendes horn.

[*Horn är en bild på makt*].

[Den sextonde hebreiska bokstaven är: 𐤅 – Ajin. Tecknet avbildar ett öga eller en vattenkälla. Den symboliserar ofta profetisk klarsyn och uppenbarelse. Här är det ordet "har gjort" som börjar med denna bokstav. Det betonar att det som Herren har satt sig i sinnet slutligen måste ske. Nu är hans långmodighet slut.

Här används ordet "kedem" för forna dagar. Det betyder egentligen öster och i detta väderstreck ligger att samtidigt se både bakåt och framåt. Att göra bokslut med det som varit och fullfölja det som behöver avslutas, samtidigt som man ser framåt mot nya visioner.]

𐤅 – Tsade

¹⁸ Deras hjärta **ropade** till Herren (*Adonai*):

"Dotter Sions [*templet i Jerusalems*] murar,
låt tårar flöda ner som en flod

både dag och natt.

Ge dig själv ingen lindring,

låt inte dina ögon vila (*från gråten*).”

[Ordagrant ”låt inte dotter ögat ditt vila”, för liknande uttryck se Ps 17:8.]

[Den artonde hebreiska bokstaven är: ט – Tsade. Tecknet avbildar en fiskkrok och symboliserar ofta rättfärdighet. Ordet ”ropade” börjar med denna bokstav och förstärker ropet efter Gud i en svår och uppgiven situation. Också i denna vers ser vi hur viktiga tårarna är i bearbetningen av sorg.]

ט – Qof

19 Res dig*[Mark 5:41]*, ropa ut det i natten,
vid den första nattvakten *[mellan klockan sex och tio på kvällen]*.

Utgjut ditt hjärta som vatten

framför Herrens (*Adonais*) ansikte.

Lyft upp dina händer inför honom,

för själarna (*livet*) hos dina unga barn,

som utmattas av hunger

i varje gathörn.

[Den nittonde hebreiska bokstaven är: ק – Qof. Tecknet avbildar ett nålsöga eller baksidan på ett huvud. Det symboliserar ofta att stå bakom någon. I den här versen är det orden ”Res dig” som börjar på den bokstaven. Det förstärker ivern och allvaret i handlandet. Det är inte bara mina ord, jag är redo att agera i överensstämmelse med det jag säger. Versen är längre än de övriga och det förstärker att

det nyligen mörknat, natten har just har börjat och det är långt till gryningen och ljuset. Judarna delade in natten i tre nattvakter, romarna fyra, se Matt 14:25; Luk 12:38.]

𐤒 – Resh

20 **Se**, Herre (*Jahve*) och betänk
 mot vem du har gjort detta!
 Ska kvinnorna äta sin livsfrukt,
 sina friska nyfödda barn?
 Ska prästen och profeten slaktas,
 i Herrens (*Adonais*) helgedom?

[Den tjugonde hebreiska bokstaven är: 𐤒 – Resh. Tecknet avbildar framsidan av ett huvud och symboliserar att se. Ordet ”se” börjar med denna bokstav och förstärker vädjan till Gud att se den svåra situationen. Här ser vi också hur just frågorna återkommer, vilket är en viktig del av reaktionsfasen.]

𐤔 – Shin

21 På marken (*i dammet*), på gatorna (öppet ute)**ligger**
 både unga och gamla,
 mina jungfrur och mina unga män
 har fallit för svärdet.
 Du har slaktat dem på din vredes dag;
 du slaktade dem urskillningslöst.

[Den tjugoförsta hebreiska bokstaven är: 𐤔 – Shin. Tecknet avbildar en tand, och symboliserar ofta att krossa och att förgöra något. I denna vers är det ordet ”på marken” som börjar med

denna bokstav och visar hur just förgörelsen är dominant.]

Ⲛ – Tav

²² Som på en högtidsdag (*bestämd dag, en avtalad tid*) har du **kallat samman**

terror mot mig på alla sidor.

På Herrens (*Jahves*) vredes dag

kan ingen fly undan eller överleva.

Dem som jag har burit och uppfostrat (*mina barn*)

har min fiende uppslukat.

[Den tjuugoandra hebreiska bokstaven är: Ⲛ – Tav. Tecknet föreställer en punkt, en signatur eller ett kors. Som den sista bokstaven är detta en signatur och symboliserar ofta det som avslutar och fulländar. Orden "kallat samman" börjar med denna bokstav. Ordet "moed" används här och det betyder en bestämd tid för ett möte. Herrens högtider i 3 Mos 23 kallas för "moed".]

3

Klagosång 3 – Det finns hopp

Ⲡ – Alef

¹ **Jag** är mannen som har sett lidande genom hans vredes stav.

² **Han har** lett mig och fått mig att vandra i mörker och inte i ljus.

³ **Ja**(*sannerligen*) han vänder gång på gång sin hand emot mig, hela dagen.

[Den första hebreiska bokstaven är: א – Alef. Tecknet föreställer en ox. Bokstaven symboliserar styrka, ledaren, den första och det viktigaste. I dessa verser är det orden ”jag”, ”han har” och ”ja” som börjar med denna bokstav.]

ב – Bet

⁴ Mina muskler och min hud är **utslitna**,
han har brutit mina ben (*hela kroppen är nedbruten och svag*).

⁵ Han **har byggt** mot mig (*som belägringsvallar*)
och omringat mig
med galla, vånda och bitterhet.

⁶ **I mörkret** har han låtit mig bo,
som de som har varit döda länge.

[Den andra hebreiska bokstaven är: ב – Bet. Tecknet avbildar ett hus med bara en dörr. Det symboliserar ett hem och total tillit. Orden för ”utslitna”, ”har byggt” och ”i mörkret” börjar med denna bokstav.]

ג – Gimel

⁷ **Han har vallat in mig** (*byggt en mur omkring mig*), så att jag inte kan gå någonstans,
han har gjort mina kedjor tunga.

⁸ **Även** när jag ropar på hjälp,
stänger han ute mina böner.

⁹ Han har **stängt** min väg med huggna stenar,
han har gjort min stig krokig.

[Den tredje hebreiska bokstaven är: ג – Gimel. Tecknet avbildar en kamel. Ofta symboliserar den uthållighet; en kamel går genom öknen i

hetta och kyla, oavsett omständigheter håller den huvudet högt och går framåt. De första orden i hebreiskan är "vallat in", "även" och "stängt".]

𐤃 – *Dalet*

¹⁰ Han är för mig som en **björn** som ligger och väntar (på byte),

ett lejon som gömmer sig.

¹¹ Han har böjt undan (vänt bort)**mina vägar**(tvingat mig av vägen) [Ps 146:9] och slitit mig i stycken;

han har gjort mig öde.

¹² Han har **spänt sin båge**

och gjort mig till målet för sin pil.

[Den fjärde hebreiska bokstaven är: 𐤃 – Dalet. Tecknet avbildar en öppen dörr sedd ovanifrån. Bokstaven representerar att kunna fatta beslut och välja rätt väg. Orden "björn", "mina vägar" och "spänt sin båge" börjar med denna bokstav och förstärker hur viktigt det är att fråga Gud efter hans vägar när vi står i vägval. I denna fas av sorgen, då bearbetning pågår, är känslan av att vara omringad av vilddjur och en måltavla för jägare något som man måste hantera och förhålla sig till. I slutändan behöver man kunna skilja känslorna från det som faktiskt är sant. Här finns tröst i Herdens käpp och stav som vill försvara, trösta och leda som det står i Ps 23:4.]

𐤅 – *He*

¹³ Han har låtit pilarna från sitt koger **komma in**

mellan mina njurar.

- 14 **Jag har blivit** till åtlöje för allt mitt folk,
jag är deras nidvisa hela dagen.
- 15 **Han har fyllt mig** med bitterhet [*bokstavligt*
”han har tillfredsställt mig med bitterhet”],
han har mättat mig med malört.

[Den femte hebreiska bokstaven är: ה – He. Tecknet avbildar ett fönster. Det symboliserar att se och att ha perspektiv. I dessa verser är det orden ”komma in”, ”jag har blivit” och ”han har fyllt mig” som börjar med denna bokstav. Här i bearbetningsfasen är förmågan att vidga sina perspektiv fortfarande begränsad och behovet av att vända och vrida på det som hänt är fortfarande stort. I dessa verser är det förstärkt klagan utifrån känslorna som dominerar.]

ו – Vav

- 16 **Han har förstört** mina tänder med grus,
fått mig att vältra runt i aska.
- 17 Min själ **är avskuren** från all frid
(*hebreiska ”shalom” som betyder både inre frid, yttre fred, hälsa, välgång, framgång och allt gott som finns*)
jag har glömt bort vad godhet är.
- 18 **Och jag säger:** Min styrka är förlorad
och jag har tappat allt mitt hopp (*min förväntan*) från Herren (*Jahve*).

[Den sjätte hebreiska bokstaven är: ו – Vav. Tecknet avbildar en tältpinne, en krok eller hängare. Rent praktiskt var det tältpinnen som höll tältduken uppe. Den binder ihop olika saker.]

På samma sätt används bokstaven i grammatiken för att binda ihop ord till meningar. I dessa verser är det orden "Han har förstört", "är avskuren" och "Och jag säger" som börjar med denna bokstav.

Här uttrycks hur förmågan att förvänta sig något från Gud är borta. Det är ofta en del av bearbetningsfasen att känna uppgivenhet och för en tid sakna förmågan att ha några förväntningar.]

† – Zajin

19 Kom ihåg mitt lidande, min ångest, bitterheten och gallan [*som är som ett bittert gift*].

20 Jag (*hela min varelse, min själ*) har fortfarande detta **i minnet** och är nedsjunken (*bedrövad*) i mig.

21 Detta påminner jag mitt hjärta om, därför har jag hopp.

[Den sjunde hebreiska bokstaven är: † – Zajin. Tecknet avbildar ett svärd. Bokstaven symboliserar rörelse och iver. Bokstaven används i orden "kom ihåg", "i minnet" och "Detta" och förstärker vikten av att inte glömma hur det har varit. När sorgprocessen så småningom har nått sitt slut ska det finnas minnen kvar; men då är de inte längre smärtsamma som nu.]

‡ – Chet

22 Herrens (*Jahves*)**nåd** (*omsorgsfulla och trofasta kärlek*) [*plural i grundtexten*] tar inte slut (*är inte förbrukad*),

hans stora barmhärtighet [*plural*] upphör aldrig.

[*Alt. översättning: "Det är på grund av Herrens nåd som det inte är ute med oss".*]

²³ **Nya** är de [*plural – nåden, kärleken, barmhärtigheten, osv.*] varje morgon,

stor (*överflödande, numerärt överlägsen*) är din trofasthet (*stabilitet, oföränderlighet*).

²⁴ Herren (*Jahve*) är min **del**(*portion*), säger min själ (*mitt inre, hebreiska "nefesh"*),

därför vill jag troget vänta (*ha en förväntan*) på Honom.

[*Den åttonde hebreiska bokstaven är: ן – Chet. Tecknet avbildar ett staket. Bokstaven symboliserar något som binder samman och inhägnar, rent fysiskt som ett staket eller en mur, eller socialt som vänskap och kärlek. I dessa verser är det orden "nåd", "nya" och "del" som börjar med den bokstaven. Tillsammans förstärker dessa ord tillförsikten om Guds kärlek till mänskligheten och att det i slutändan är Herrens nåd som tar mig vidare från sorgen.]*

ו – Tet

²⁵ Herren är **god** mot dem som väntar (*aktivt väntar, förväntar sig ett svar, binder sig samman med*) honom,

mot den som söker honom.

²⁶ Det är **gott** att tålmodigt vänta (*vänta i stillhet*) på Herrens befrielse (*frälsning*).

²⁷ Det är **gott** för en man (*stridsman, en man i sin bästa ålder*)

att han bär oket [*kopplar sig samman med Gud, lär sig hur han ska hantera svårigheter och sorg*] i sin ungdom. [*Matt 11:28-30*]

[Den nionde hebreiska bokstaven är: ט – Tet. Tecknet avbildar ett huvud och en svans och föreställer antingen en orm i en korg, eller en människa som har böjt sig i ödmjukhet. Paradoxalt nog kan bokstaven symbolisera både ont och gott, antingen rebelliskhet eller godhet. I de här verserna börjar orden ”god” och ”gott” med denna bokstav, och förstärker här att Gud är god. I bearbetningsfasen börjar man kunna se mer sakligt på verkligheten, även om smärtan i sorgen inte har upphört. Det går att börja ana Guds godhet mitt i allt det jobbiga.]

ט – Jod

28 Låt honom sitta för sig själv i tystnad, för han [*Gud*] har lagt det på honom.

29 Låt honom hålla sin mun i leran (*mot marken*), kanske finns det fortfarande hopp (*om förändring*).

30 Låt honom ge(*vända*) kinden till den som slår honom, låt honom bli fylld av förebråelser.

[Den tionde och minsta hebreiska bokstaven är: י – Jod. Tecknet avbildar en arm eller en sluten hand. Eftersom denna bokstav är en punkt så är det början på alla andra bokstäver, och beskriver ofta skapelsen. Handen symboliserar styrka och kraft. I dessa verser börjar orden ”Låt honom

sitta”, ”Låt honom hålla” och ”Låt honom ge” med denna bokstav och betonar att det kan finnas ett sätt att komma vidare om man nu börjar göra det rätta.]

כ – Kaf

³¹ **Eftersom** Herren (*Adonai*)
inte förkastar för evigt.

³² **Även** om han förorsakar sorg,
ska han också ha medlidande i enlighet med
hans överflödande nåd (*kärleksfulla omsorg*)

³³ **För** Han plågar inte villigt
och vill aldrig att ett människobarn ska sörja.

[Den elfte hebreiska bokstaven är: כ – Kaf. Tecknet avbildar en utsträckt hand. Den kan både symbolisera givmildhet, genom att sträcka ut handen för att välsigna, men också för att ta emot. I dessa verser börjar orden ”eftersom”, ”Även” och ”För” med denna bokstav och förstärker att Gud alltid vill välsigna och undviker in i det längsta att döma med plågor.]

ל – Lamed

³⁴ **Att krossa** under sina fötter
alla fångar i landet,

³⁵ **att undanhålla** mannens rätt
inför ansiktet på den allra Högste (*Elion*),

³⁶ **att vränga rätten** för någon i hans sak,
skulle inte Herren (*Adonai*) se det?

[Den tolfte hebreiska bokstaven är: ל – Lamed. Tecknet avbildar en oxpiska och symboliserar ofta undervisning. I dessa verser börjar orden ”Att

krossa”, ”att undanhålla” och ”att vränga rätten” med denna bokstav och förstärker att Herren inte blundar för orättfärdighet.]

מ – Mem

- ³⁷ **Vem** är han som säger att det ska ske,
när Herren (*Adonai*) inte har befallt det?
- ³⁸ Utgår inte allt **från** den allra Högstes
(*Elions*)**mun**,
både ont och gott?
- ³⁹ **Varför** skulle en levande människa (*hebreiska*
”*adam*”) klaga
när en man (*stridsman*) straffas för sin synd?

[Den trettonde hebreiska bokstaven är: מ – Mem. Tecknet avbildar vatten och står för vatten, folk, nationer och språk. I dessa verser börjar orden ”Vem”, ”från – mun” och ”Varför” på denna bokstav. Här återkommer och förstärks behovet av att få ställa frågor kring det som hänt. I bearbetningsfasen finns alla sorters frågor från de existentiella till det mer banala. Att sätta ord på sorgen är helt nödvändigt för att kunna komma vidare. Att ha ett språk för sorgen är centralt.]

נ – Nun

- ⁴⁰ **Låt oss utvärdera**(*pröva*) våra vägar
och återvända till Herren (*Jahve*).
- ⁴¹ **Låt oss lyfta** upp våra hjärtan och händer
till Gud (*El*) i himlen.
- ⁴² **Vi** har syndat och varit upproriska;
du har inte förlåtit.

[Den fjortonde hebreiska bokstaven är: נ – Nun. Tecknet avbildar en fisk och betyder arvtagare och avkomma. Orden ”Låt oss utvärdera och pröva”, ”Låt oss lyfta upp” och ”Vi” börjar på den bokstaven.]

נ – Samek

⁴³ **Du har täckt dig själv** i vrede och förföljt oss, du har dräpt utan förskoning.

⁴⁴ **Du har täckt dig själv** i ett moln så att ingen bön kan nå fram till dig (*du har gjort dig otillgänglig för våra böner*)

⁴⁵ Till **avskum**(avskräde, som sopas bort) och förakt (skräp) har du gjort oss mitt bland folken.

[Den femtonde hebreiska bokstaven är: נ – Samek. Tecknet avbildar en pelare och symboliserar stöd, support, stabilitet. I de här verserna är det orden ”Du har täckt dig själv” två gånger och ”avskum” som börjar med denna bokstav, och det står här i kontrast till den Gud som är vårt bästa stöd och support. Här beskrivs istället precis motsatsen, när man som bäst behöver Gud verkar Han som längst bort.]

נ – Pe

⁴⁶ [I kapitel 1 kom bokstaven Ajin före Pe. Här i kapitel 3 och även 2 och 4 kommer Pe före Ajin. I det avslutande kapitlet motsvarar ordningen den i kapitel 1, se Klag 5:18]

Alla våra fiender har **öppnat** sina munnar **på vid gavel** mot oss.

⁴⁷ **Terror** och en avgrund har kommit över oss,

ödeläggelse och förstörelse.

⁴⁸ **Floder av vatten** rinner ner från mina ögon,
över dottern mitt folks förstörelse.

[Den sextonde hebreiska bokstaven är: ם – Ajin. Tecknet avbildar ett öga eller en vattenkälla. Den symboliserar ofta profetisk klarsyn och uppenbarelse. Här är det orden ”öppnat på vid gavel”, ”terror” och ”floder av vatten” som börjar med denna bokstav, och förstärker allt det onda tillsammans med gråten över detta.]

ם – Ajin

⁴⁹ **Mitt öga** flödar (tårarna hålls ut, forsar) och
upphör inte,
de rinner utan avbrott.

[Jag gråter utan att tårarna tar slut.]

⁵⁰ **Till dess** att Herren (Jahve) ser ner
och ser från himlen.

⁵¹ **Mina ögon** misshandlar min själ (det jag ser
fyller mig med smärtsam sorg)

för alla döttrar i min stad (gråter i sorg över
alla döttrar i staden så att själen mår dåligt).

[Den sjuttonde hebreiska bokstaven är: פ – Pe. Tecknet avbildar en öppen mun med en tunga i. Symboliserar ofta tal och relationer. Här är det orden ”mina ögon”, ”till dess” och ”mina ögon” som börjar med denna bokstav. Här ger det stor emfas till gråtandet som är en viktig och helt central del av sorgprocessen, inte minst under bearbetningsfasen då sorgens flöde är nödvändig för läkning.]

צ – Tsade

- 52 De har **jagat mig frenetiskt** som en fågel,
de är mina fiender utan anledning.
- 53 I fängelsehålan har de **gjort slut på** mitt liv,
med sina händer har de lagt (*kastat*) stenar på
mig.
- 54 Vatten **forsar** över mitt huvud,
jag säger: Jag är avhuggen.

[Den artonde hebreiska bokstaven är: צ – Tsade. Tecknet avbildar en fiskkrok och symboliserar ofta rättfärdighet. Orden "jagat mig frenetiskt", "har de gjort slut på" och "forsar" börjar med denna bokstav. Ordet "tsada" – jaga, upprepas två gånger för att visa intensiteten i ordet.]

ק – Qof

- 55 **Jag ropade** ditt namn Herre (*Jahve*)
från den djupaste fängelsehålan.
- 56 Du hörde **min röst**:
"Göm inte dina öron för mitt kvidande rop om
räddning."
- 57 **Du kom nära** den dagen som jag ropade på
dig,
du sade: "Frukta inte!"

[Den nittonde hebreiska bokstaven är: ק – Qof. Tecknet avbildar ett nålsöga eller baksidan på ett huvud. Det symboliserar ofta att stå bakom någon. I de här verserna är det orden "Jag ropade", "min röst" och "Du kom nära" som börjar på den bokstaven. Man anar i vers 55 att den som ropar har känslan av att vara bakom

Guds huvud, för att sedan komma framför och kanske som genom ett nålsöga faktiskt får erfara att Gud både hör och svarar med de tröstande orden "Frukta inte".]

𐤒 – Resh

⁵⁸ Herre (Adonai) du **har försvarat** mitt liv (*min själ, hebreiska "nefesh"*),

du har återlöst mitt liv.

⁵⁹ Herre (Jahve) **du har sett** mina felsteg (*det som är krokigt*),

döm du i min sak (*var du min domare*).

⁶⁰ **Du har sett** all deras hämndlystnad och alla deras anslag mot mig.

[Den tjugonde hebreiska bokstaven är: 𐤒 – Resh. Tecknet avbildar framsidan av ett huvud och symboliserar att se. Orden "du har försvarat", "du har sett" och "Du har sett" börjar med denna bokstav och förstärker vädjan till Gud att se den svåra situationen.]

𐤔 – Shin

⁶¹ Herre (Jahve), **du har hört** deras hån, alla deras anslag över mig.

⁶² **Deras läppar** (*som talar*) mot mig och deras muttrande (*negativa tal*) över mig hela dagen.

⁶³ Om **de sitter** eller står, se, jag är (*ämnet för*) deras sång (*nidvisa*).

[Den tjugoförsta hebreiska bokstaven är: 𐤔 – Shin. Tecknet avbildar en tand, och symboliserar ofta att krossa och att förgöra något. I dessa verser är det orden "du har hört", "Deras läppar" och

”de sitter” som börjar med denna bokstav. Allt negativt som på något sätt uttalas med ord eller sång, oavsett omständigheter, är ord som bryter ner; krossar och förgör. Alla ord har makt. Död och liv är på vår tunga. Det är påfrestande att hela tiden höra negativt tal.]

𐤏 – Tav

64 Du ska vedergälla dem Herre (*Jahve*)

efter deras händers arbete.

65 Du ska ge dem förhårdade hjärtan,

din förbannelse till dem.

66 Du ska jaga dem i brinnande vrede och förgöra dem,

så att de inte finns under Herrens (*Jahves*) himmel.

[Den tjuogoandra hebreiska bokstaven är: 𐤏 – Tav. Tecknet föreställer en punkt, en signatur eller ett kors. Som den sista bokstaven är detta en signatur och symboliserar ofta det som avslutar och fulländar. Orden ”Du ska vedergälla”, ”ge dem” och ”Du ska jaga dem” börjar med denna bokstav.]

4

Klagosång 4 – Kollektiv sorg

𐤍 – Alef

1 Ack[*samma ord som i Klag 1:1; 2:1*], guldets är fördunklat (*har blivit matt, blänker inte längre*),

det finaste guldets är missfärgat,

de heliga stenarna.

är uthållda i varje gathörn.

[Syftar på de ädelstenar som fanns i översteprästens bröstsköld, axelepåletter och andra utsmyckningar i templet.]

[Den första hebreiska bokstaven är: א – Alef. Tecknet föreställer en ox. Bokstaven symboliserar styrka, ledaren, den första och det viktigaste. I denna vers är det ordet ”ack” som börjar med denna bokstav. Detta förstärker känslan av sorg. Det är sorgen som tar befälet och präglar allt både i denna vers och hela boken.]

ב – Bet

² Sions *[Jerusalems]* dyrbara **söner**,
 en gång värda sin vikt i guld,
 ve, nu behandlas de som lerkärl *[enkla, billiga dussinvaror som slängs bort när de är förbrukade]*,
 sådant som krukmakaren tillverkar.

[Den andra hebreiska bokstaven är: ב – Bet. Tecknet avbildar ett hus med bara en dörr. Det symboliserar ett hem och total tillit. Ordet för ”söner” börjar med denna bokstav.]

ג – Gimel

³ **Till och med** sjakalerna ger bröstet
 för att föda sina valpar,
 men mitt folks döttrar har blivit grymma
 som strutsar i öknen. *[Strutsen överger sina ungar; se Job 39:16]*

[Den tredje hebreiska bokstaven är: ג – Gimel. Tecknet avbildar en kamel. Ofta symboliserar den uthållighet; en kamel går genom öknen i

hetta och kyla, oavsett omständigheter håller den huvudet högt och går framåt. Det första ordet i hebreiskan är "Till och med".]

𐤃 – *Dalet*

⁴ Det diande barnets tunga **fastnar i gommen**
 på grund av törst.
 De små barnen ber om
 bröd men ingen bryter det till dem.

[Den fjärde hebreiska bokstaven är: 𐤃 – Dalet. Tecknet avbildar en öppen dörr sedd ovanifrån. Bokstaven representerar att kunna fatta beslut och välja rätt väg. Ordet "fastnar i gommen" börjar med denna bokstav. Ingen delar med sig av en enda liten brödbit eller annan mat för att stilla barnens hunger. Bröd är både bröd och en bild för all slags mat.]

𐤃 – *He*

⁵ **De som brukade äta** delikatesser
 är övergivna på gatorna (där de letar efter
 något att äta bland soporna).
 De som brukade klä sig i brokiga kläder
 omfamnar gödselstacken.

[Den femte hebreiska bokstaven är: 𐤃 – He. Tecknet avbildar ett fönster. Det symboliserar att se och att ha perspektiv. I denna vers är det orden "De som brukade äta" som börjar med denna bokstav.]

𐤃 – *Vav*

⁶ Dottern mitt folks synder **är större**
 än Sodoms synd,

som omintetgjordes i ett ögonblick
utan att någon hand rörde henne. [1 Mos 19]

[Den sjätte hebreiska bokstaven är: ך – Vav. Tecknet avbildar en tältpinne, en krok eller hängare. Rent praktiskt var det tältpinnen som höll tältduken uppe. Den binder ihop olika saker. På samma sätt används bokstaven i grammatiken för att binda ihop ord till meningar. I denna vers är det ordet ”är större” som börjar med denna bokstav.]

ז – Zajin

⁷ Hennes prinsar och furstar var **renare** än snö,
de var vitare än mjölk,
de var rödblommigare än rubiner,
deras utseende var som safirers.

[Den sjunde hebreiska bokstaven är: ז – Zajin. Tecknet avbildar ett svärd. Bokstaven symboliserar rörelse och iver. Bokstaven används i ordet ”renare” och förstärker intrycket av furstarnas oklanderlighet. Här beskrivs hur Jerusalems ledare såg ut innan olyckan drabbade dem i motsats till nästa vers där det beskrivs hur de ser ut nu. De har förändrats till oigenkännlighet.]

ח – Chet

⁸ Deras anlete **är svartare** än kol,
man känner inte igen dem (*de är okända*) på gatorna,
deras hud har skrumpnat över deras ben,
den har förtvinat, den har blivit som ett visset träd.

[Den åttonde hebreiska bokstaven är: ן – Chet. Tecknet avbildar ett staket. Bokstaven symboliserar något som binder samman och inhägnar, rent fysiskt som ett staket eller en mur, eller socialt som vänskap och kärlek. I denna vers är det ordet "är svartare" som börjar med den bokstaven. Det förstärker kontrasten till den föregående versen där de var vitare än snö.]

ם – Tet

⁹ De som blir slagna med svärd *[beskriver en snabb död]* **är bättre**

än de som blir slagna med hunger *[beskriver ett långsamt döende]*,

för dessa tynar bort,

genomborras av smärta i längtan efter fältets frukt.

[Den nionde hebreiska bokstaven är: ם – Tet. Tecknet avbildar ett huvud och en svans och föreställer antingen en orm i en korg, eller en människa som har böjt sig i ödmjukhet. Paradoxalt nog kan bokstaven symbolisera både ont och gott, antingen rebelliskhet eller godhet. I den här versen börjar ordet "är bättre" med denna bokstav.]

׎ – Jod

¹⁰ Kvinnors händer, fulla av nåd *(hebreiska "rachamim")* och barmhärtighet,

har kokat sina egna barn,

de *(barnen)* var deras mat

när dottern mitt folk fördärvades.

[Den tionde och minsta hebreiska bokstaven är: ׀ – Jod. Tecknet avbildar en arm eller en slutet

hand. Eftersom denna bokstav är en punkt så är det början på alla andra bokstäver, och beskriver ofta skapelsen. Handen symboliserar styrka och kraft. I denna vers börjar ordet "händer" med denna bokstav och här blir händerna en bild på hur desperat situationen har blivit. Å ena sidan kan man läsa in att dessa händer borde ha varit ömma modershänder som nu tvingas till att göra något fruktansvärt. Men hebreiskan ger också utrymme till en tolkning där mödrarna i ren desperation vill skona sina barn från en ond framtid, och ser det som en barmhärtigare lösning att låta dem dö och därigenom slippa eländet istället för att alla går mot en säker, långsam undergång.]

𐤀 – Kaf

¹¹ Herren (*Jahve*)**har fullbordat** sitt raseri,
han har öst ut sin brinnande vrede,
han har tänt en eld i Sion [*tempelberget i Jerusalem*]
som har slukat dess grundvalar.

[Den elfte hebreiska bokstaven är: 𐤀 – Kaf. Tecknet avbildar en utsträckt hand. Den kan både symbolisera givmildhet, genom att sträcka ut handen för att välsigna, men också för att ta emot. I denna vers börjar orden "har fullbordat" med denna bokstav och betonar att Herrens vrede har nått sin kulmen.]

𐤁 – Lamed

¹² Jordens kungar trodde **inte**,
inte heller jordens inbyggare,

att motståndare och fiender
skulle gå in genom Jerusalems portar.

[Den tolfte hebreiska bokstaven är: ל – Lamed. Tecknet avbildar en oxpiska och symboliserar ofta undervisning. I denna vers börjar ordet ”inte” med denna bokstav och förstärker hur osannolik hela situationen upplevs. Detta skulle inte kunna hända. Det är en vanlig reaktion och upplevelse när man bearbetar ett trauma.]

מ – Mem

13 **Från synderna** som hennes profeter har begått
och prästernas synder *[detta är orsaken]*,
har de rättfärdigas blod
blivit spillt mitt i staden.

[Den trettonde hebreiska bokstaven är: מ – Mem. Tecknet avbildar vatten och står för vatten, folk, nationer och språk. Här börjar orden ”Från synderna” på denna bokstav.]

נ – Nun

14 **De irrar omkring** som blinda på gatorna,
så befläckade med blod
att man inte kan *[vågar]*
vidröra deras kläder.

[Den fjortonde hebreiska bokstaven är: נ – Nun. Tecknet avbildar en fisk och betyder arvtagare och avkomma. Orden ”De irrar omkring” börjar på den bokstaven. Här används ordet för blodshämnare som hör ihop med en återlösares 3:e

uppdrag att hämnas en anförvants blod, se 4 Mos 35:19; Rut 2:20.]

𐤅 – Samek

15 ”**Ur vägen**, oren!” ropar man till dem, ”Ur vägen,
ur vägen, vidrör inte!”
Man säger bland hedningarna,
de ska inte vistas här.

[Den femtonde hebreiska bokstaven är: 𐤅 – Samek. Tecknet avbildar en pelare och symboliserar stöd, support, stabilitet. I den här versen är det orden ”Ur vägen”, vilket upprepas flera gånger, som börjar med denna bokstav.]

𐤅 – Pe

16 *[I kapitel 1 kom bokstaven Ajin före Pe. Här i kapitel 4 och även i 2 och 3 kommer Pe före Ajin. I det avslutande kapitlet motsvarar ordningen den i kapitel 1, se Klag 5:18. Denna alteration förstärker det kiastiska mönstret i Klagovisorna.]*

Herrens (Jahves)**ansikte**[Herren själv] har förskingrat dem,
han vill inte längre se (ta notis om) dem.
De respekterar inte prästerna,
de är inte älskvärda mot de äldre.
[De följer inte längre det budordet om att hedra sin far och mor, se 2 Mos 20:12.]

[Den sjuttonde hebreiska bokstaven är: 𐤅 – Pe. Tecknet avbildar en öppen mun med en tunga i. Symboliserar ofta tal och relationer. Här är det

ordet "ansikte" som börjar med denna bokstav, och förstärker att det är Gud.]

𐤀 – Ajin

17 För vår del tynar våra ögon bort
 då de fåfängt tittar efter hjälp.
 Från våra vaktorn har vi iakttagit
 hednaländer som inte kan frälsa oss.

[Den sextonde hebreiska bokstaven är: 𐤀 – Ajin. Tecknet avbildar ett öga eller en vattenkälla. Den symboliserar ofta profetisk klarsyn och uppenbarelse. Här är det orden "För vår del" som börjar med denna bokstav. Ordet ögon finns också i versen och här beklagar man att de inte duger till så mycket.]

𐤁 – Tsade

18 De jagade våra steg

från att gå på våra öppna platser (*de jagade oss så att vi inte kunde vistas i öppen terräng*).
 Vi närmar oss att bli avhuggna,
 våra dagar är fullbordade, för vårt slut har kommit.

[Den artonde hebreiska bokstaven är: 𐤁 – Tsade. Tecknet avbildar en fiskkrok och symboliserar ofta rättfärdighet. Ordet "De jagade våra steg" börjar med denna bokstav och förstärker ropet efter Guds rättfärdighet i en svår situation.]

𐤂 – Qof

19 Våra förföljare är **snabbare**(bokstavligt "lättare")

än himlens örnar,
 de jagar oss uppe på bergen
 och ligger i bakhåll för oss i öknen.
[De finns överallt och kommer hela tiden ikapp oss.]

[Den nittonde hebreiska bokstaven är: ׀ – Qof. Tecknet avbildar ett nålsöga eller baksidan på ett huvud. Det symboliserar ofta att stå bakom någon. I den här versen är det ordet ”snabbare” som börjar på den bokstaven. Det förstärker känslan av att de är bakom ryggen, baksidan av huvudet där jag inte ser dem, hela tiden.]

ׁ – Resh

²⁰ **Luften**(andedräkten) i våra näsborrar [vårt hopp], Herrens (Jahves) smorde,
 fångades i deras hålor,
 om honom som vi hade sagt:
 ”I hans skugga (under hans vingar) ska vi leva
 bland hednafolken”.

[Den tjugonde hebreiska bokstaven är: ׀ – Resh: Tecknet avbildar framsidan av ett huvud och symboliserar att se. Ordet ”luften (andedräkten)” börjar med denna bokstav. Här är det en beskrivning på Herrens smorde. Kanske en bild redan nu, i GT, på den Helige Ande som genom Jesus bor i alla oss som tror.]

ׂ – Shin

²¹ **Fröjda dig** och var glad dotter Edom,
 som bosatt dig i landet Uz.
 Även över dig ska bågaren passera,

du ska bli drucken och göra dig själv naken.

[Den tjugoförsta hebreiska bokstaven är: ש – Shin. Tecknet avbildar en tand, och symboliserar ofta att krossa och att förgöra något. I denna vers är det ordet ”fröjda dig” som börjar med denna bokstav och det blir en kontrast, eftersom det först är glädje som sedan i praktiken visar sig vändas i sorg.]

ת – Tav

22 Straffet för dina synder är **fullbordat**(har nått sitt slut) dotter Sion [tempelberget i Jerusalem],

han ska inte längre fördriva dig (i exil).
Men han ska straffa dina överträdelser dotter Edom,

dina synder ska han blottlägga.

[Den tjuogoandra hebreiska bokstaven är: ת – Tav. Tecknet föreställer en punkt, en signatur eller ett kors. Som den sista bokstaven är detta en signatur och symboliserar ofta det som avslutar och fulländar. Ordet ”fullbordat” börjar med denna bokstav, och då detta är sista versen i kapitlet och även den sista versen som är alfabetisk i Klagovisorna, så ger det också extra tyngd åt att sorgprocessen har nått sitt slut. När det gäller Jerusalem är nu straffet fullbordat. Folket har rannsakat sig och istället för att sörja börja de se framåt. Här lämnas bearbetningsfasen och det börjar bli dags att gå in i nyorienteringsfasen.]

5

Sorgesång 5 – Bön om upprättelse

¹ [Nu upphör akrostiken som har varit i de föregående kapitlen. Det kan vara en markering av att sorgens första faser är avslutade och nu kan man börja se framåt istället. Här i nyorienteringsfasen konstaterar man fakta och beskriver det som har drabbat men utan att egentligen låta det påverka känslorna så mycket. I detta kapitel finns inga tårar. Avslutningsvis ger man uttryck för en framtidsvision med rätt relation till Gud. På samma sätt som den fjärde sorgesången i föregående kapitel används den kollektiva formen.]

Kom ihåg Herre (*Jahve*) vad som har drabbat oss,
titta och se vår skam och vanära.

² Vårt arv har getts till främlingar,
våra hus och hem till utlänningar.

³ Vi har blivit föräldralösa, utan fäder,
våra mödrar är som änkor.

⁴ Vi har druckit vårt vatten för pengar (*vi har betalat för vårt dricksvatten*),

vår ved kommer med ett pris (*vi måste betala för veden*).

[*Veden var nödvändig för att kunna laga mat. Tidigare hade man kunnat samla sin ved utan kostnad och vattnet från stadens damm var gratis att hämta för alla invånare.*]

⁵ Våra förföljare flåsar oss i nacken,

- vi arbetar utan att få någon vila.
- ⁶ Vi har räckt ut våra händer till Egypten och Assyrien (*erbjudit våra tjänster*) för att få tillräckligt med bröd.
- ⁷ Våra fäder har syndat och finns inte mer och vi bär deras överträdelser.
- ⁸ Slavar regerar över oss, det finns ingen som befriar oss ur deras hand.
- ⁹ Vi får vårt bröd med fara för vårt liv, på grund av vildmarkens svärd.
- ¹⁰ Vår hud är varm som en ugn, eftersom svälten ger oss feber.
- ¹¹ Kvinnorna i Sion [*tempelberget i Jerusalem*] har blivit våldtagna, jungfrurna i Juda städer.
- ¹² Furstarna har blivit upphängda i sina händer, de äldres ansikten visas ingen respekt.
- ¹³ De unga männen sliter med kvarnstenen. Pojkar dignar och snubblar under bördan av ved.
- ¹⁴ De gamla har slutat att sitta i porten [*platsen där de äldste satt när viktiga beslut för staden skulle fattas*], de unga har upphört med sin musik [*de roar sig inte längre på ungdomars vis*].
- ¹⁵ Glädjen har lämnat våra hjärtan, dansen har vänts till sorg.
- ¹⁶ Kronan har fallit av våra huvuden. Ve oss, för vi har syndat.
- ¹⁷ Därför är våra hjärtan svaga, på grund av detta (*våra synder*) är våra ögon skumma.

נ – Ajin, פ – Pe

18 På Sions berg [tempelberget i Jerusalem] som är öde,

vandrar rävarna omkring.

[Denna vers börjar med ordet "på" vars första bokstav är "Ajin". I den hebreiska texten avslutas versen med bokstaven "Pe". Detta Pe är en markering för att avgränsa texten i olika stycken och kallas parashah. Även om det är en teknisk detalj i texten, som inte översätts, gör det ändå att det kiastiska mönstret återfinns här med Ajin och Pe i samma ordning som i första kapitlet, se Klag 1:16-17. Däremot i de centrala sektionerna i kapitel 2-4 är ordningen omvänd, se Klag 2:16-17; 3:46-51; 4:16-17.]

Avslutande bön

19 Du Herre (Jahve) tronar för evigt,

din tron består från generation till generation.

20 Varför tycks du glömma oss för evigt?

Varför överger du oss så många dagar?

[Kapitel 5 som helhet följer inte det akrostiska mönstret, men här i vers 19-20 finns ett akrostiskt mönster med fyra bokstäver. Här återfinns den första, sista och däremellan de två mittersta bokstäverna. Vers 19a börjar med Alef, 19b börjar med Kaf, 20a börjar med Lamed och 20b börjar med Tav. Hela alfabetet symboliseras här genom att använda den första-, elfte-, tolfte- och tjugoandra bokstaven. Det kiastiska

mönstret i Klagovisorna fullbordas med detta femte akrostikon i kapitel 5.]

²¹ Vänd oss Herre (*Jahve*) till dig och vi ska bli omvända,

förnya våra dagar så att de blir som i gamla tider (*öster*).

²² Du kan inte helt avvisa oss
och inte ständigt vara mycket vred mot oss.

[I vers 21 används ordet "kedem" för gamla tider. Alltså ordet för öster som handlar både om att se bakåt och framåt samtidigt. Att göra bokslut med det som varit och se de nya framtidsvisionerna. Nu är det mer framtidsvision i detta uttryck än i tidigare kapitel där det var mest bokslut.]

**Svenska Kärnbibeln - en expanderad
översättning**
**Swedish: Svenska Kärnbibeln - en expanderad
översättning (New Testament)**

copyright © 2017-2020 Svenska Kärnbibeln

Language: Swedish

Contributor: Svenska Kärnbibeln

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-02-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

c5cfac14-0500-50d4-bd1a-4691a8b8b3b6